

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 8 . . .		
Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .		
Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . . 70 . . .		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos peti sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

A Liga.

VIII. Közlemény.

Helyreigazítással tartozom. Azt irtam, hogy előbb mert a IV-ed éven egyetlen egy teológus sem volt, az Eröss L. tanítási óráinak száma 9 ről 6-ra, valuta értékben $4\frac{1}{2}$ -re esett. Nem így van. A kérdéses tantárgy a 3-ad éveseknek is tantárgya lévén, az órák számában csökkenés nem volt, mihez képest a kombináció így alakul. 9 név értékű heti munkóra valuta értékben $7\frac{1}{2}$; tehát a hét 168 órájából munkára $7\frac{1}{2}$, ligázásra, meg egyébre $160\frac{1}{2}$.

És most folytatom a fotografálást.

Ferenczy Gyula! Álljon elő. Önt különösen ki kell némelyekről kérdezni, mert ön is különös érdeklődést tanúsít az egyház kormányzata és az egyház munkásai munkássága iránt. Passzióval utazik rájuk. Mintha csak a szövetségesek trombitáját hallanók, mikor az egyházi gyűléseken megszólal. Kritizál mindig, mindent. Azt hiszem hogy tévesztett pályán halad. Patikásnak vált volna be. Lapdacsai örök keserűek, de egyetlen egyszer se mulasztaná el, hogy labdacsait émelgős édes gyökérporba ne burkolja. Mikor 5 évvel ez előtt a krassói 800 lelket számláló népes egyház papi stallumáról ide akarták hozni, egyik buzgó pártfogója mint mondják, azzal kapacitálta a választókat, szavazzanak rá kérem, szabaddítsák ki Krassóból, hol nehezzé vált helyzete, mert közte s hivei közt igen kiélesedett a nézeteltérés. Lehet, hogy ez csak fogás volt.

Tanárrá az alatt a határozott feltétel alatt választották, hogy 2 (két) év alatt köteles az egyetem számára a tanári oklevelet megszerezni. Elmúlt 5 év mióta ide jött.

Kérem mutassa föl oklevelét. Nem mutatja. Nem szerezte meg. Hogyan? Micsoda hallatlan mulasztás ez! Hiszen ha ön 3 éves köteleesség mulasztást tudna az egyház egyik munkására reásütni, egyenesen karóba huzást indítványozna. Vagy benyújtotta a kiszabott ön által elvállalt feltétel nem teljesítése egyedül korrekt következményeül lemondási kérvényét? Akkor rendben van a dolog.

De ugyan kérem, mitől nem ért ön rá, hogy tanuljon és a vizsgát letegye? Mert abban az óvatlanul világga bocsátott tanrendben, amiből egy példányt sikerült elcsípnem, azt olvasom, hogy önnek heti 6, mondd hat órája van csupán, a minék a valuta értéke $4\frac{1}{2}$.

Nem akarom azonban elhallgatni, hogy emellett azt is kiböngésztem abból a tanrendből, hogy ön egyuttal főiskolai könyvtár igazgató. Hát kérem mit igazgat azon? A könyveket igazgatja, avagy a könyvtárost Bujdosó barátunkat?

Bujdosó — azt mondják — kitűnően érti a maga tisztét. Fájlnám, ha őt valaki a maga sodrából kiigazgatná. A könyvekről, a könyvek rendeléséről, a rendelésbeli elszámolásokról meg azt mondják, hogy ezek a dolgok igazgatva sehogy sincsennek. Azt mondják nevezetesen, hogy a bibliotékabeli rendtelenség kolosszális. Hogy nevezetesen a kincseket erő értékeknek egy része a rendtelenség miatt használhatatlan. Mondják azt is, hogy az utóbbi könyvtárnok változásnál rendszeres leltári átvéteit nem is lehetett csinálni, hanem a könyvtári lehető hiányokért ön mint utód anbloch felelősséget vállalt!! (Vajon tudja-e ezt Dégenfeld József?) Másfelől meg azt hallom, hogy a tanárkar felzudult, hogy ön, anélkül, hogy kértett, hallott volna, egyszerűen a saját esze után indulva tette az ezrekre menő megrendeléseket. Azt is hallom, hogy a Dégenfeld József főgondnoksága alatti egyházkerület e miatt meg is adta volna a jóakaratu abszolucziót, azzal, hogy . . . de osztán fiacskam utolsó légyen.

Azonban azt is hallom, hogy jó formán még meg se száradt az apai intelem tentája, a gazdasági tanács elé már is valamelyes más ezrekről szóló megrendelési számla került volna, a minék acceptálása terhét azonban a tanács nem vette magára, hanem azt mondta volna ki: «felhivom rá az egyházkerület figyelmét, intézze a fiu dolgát.»

De lám, ön a szerncse fia. Nem elég, hogy sem tanári diplomát nem szerzett, s le sem is mondott, hanem a tetejébe még, hogy Kolozsvárt valamilye doktorátust ledrukkolt, a Dégenfeld József főgondnok elnöklete alatt

tanácskozott igazgató tanács Önnek fizetés emelést szavazott meg kivételesen.

Mondja kérem, hát igazság ez? Hiszen más ember fia (lásd: Erdős, Kovács, Karsa, Ozory, Bartha, Helle stb. példáját) már ide kész doktori meg ügyvédi diplomával jön, de sohasem hallottam, hogy az ilyenek ennek fejében valamely kivételesen előnyben részesültek volna.

Mindezeket felgondolván, úgy nézem, hogy önnek különös képen állana bőségesen rendelkezése alatt saját háza előtt seperni valója. De ime ahelyett, hogy ott takarítgatna, jobb szereti, hogy az egyházigazgatás terén, krassói 800 lelkes egyházában szerzett tapasztalati formuláját, a debreczeni 50.000 lelkes egyházra oktrojálni, lépten-nyomon elárulván, hogy ennek az egyháznak ügyeit madár távlatból sem özmeri s elárulván abban a meggyőződésében leledzését is, hogy egy maroknyi, meg egy óriás egyház igazgatása közt különbség nem létezik. Ami formula jó ott beválk itt is.

Sass Bélát és Csiky Lajost ezuttal nem állítom elő, mert bár a febr. 16-iki értekezleten a Liga táborában bent maradtakhoz sorakoztak, de velök szemben enyhítő körülmény, hogy ök nem a militáns táborhoz tartoznak. Csak népfelkelök. Igaz, hogy Csiky Lajos terhére súlyosító körülményt is találunk: az ő lovagkeresztjét. A lovagoktól pedig, mint már előbb kifejtettem — félünk, mert Isten annak a tudója csak, hogy vajjon Csiky Lajos is egyedül ül-e a nyeregben?

Karai Sándor gymn. tanárról szintén nem szól énekem, aminek két oka van, meg egy. Azért különböztetek így, mert azt gondolom, hogy teljesen elég, ha csak a két első fejtem is föl.

Egyik az, hogy Karai Sándornak, mint gymnáziumban működő tanárnak a tanórák számaival mérlegelt működése a fentebb i bírálat alá igazságosan nem vonható; 17 hosszú év óta kipróbált tanári munkálkodásától és tanítói tevékenységétől az előismerés meg nem tagadható. Másik az ő, több rendbeli komoly tudományos társulatnál viselt tagsága, ami komoly tevékenységet feltételez. Neki

tehát igazságosan nem lehetne ajánlhatni, hogy a maga háza előtt seperjen.

A c z é l G é z a ! Lépjen elő! Önnel is nagy a számadásom, mert senkit se ösmerek, akinek a háza tájára jobban fellérne a seprő; ugyanarra, hogy mire ön a saját seprivalójával elkészül: akkora félek, elköpög a seprője tövig. De ha kopik, ha nem, követelnem kell öntől, öntől mindenek fölött, hogy o d a h a z a hozza rendbe dolgát; mert annak, hogy városunk nyakig uszik az adóságban, meg a községi adóban: annak ön az értelmi szerzője, ami ugyan elég paradox kifejezés, holott az ön alkotásának épen értelmét venni nem bírjuk.

Panaszkolni hallottam az apát, hogy a fia nem tud kártyázni. Örvendjen rajta. Igen, de mikor még is kártyázik. Lássá Aczél Géza, mi is így vagyunk önnel. Banná az ördög, ha tud, ha nem tud építkezni, csak ne építkezne, csak ne passzióznék. Az ön passziója veszedelmes passzió. Már t. i. nem öné veszedelmés, hanem reánk polgárokra, meg a városra.

De meg is verte a teremő Uristen ezt a mi városunkat önökkel „építési ügyosztály!”

Hogy rántottak bele bennünket nyakig a községi adóba, meg az adóságba. Csak legalább volna aztán benne köszönet. De nincs. Mert az már álka városunknak, hogy itt egyetlenegy sikerült középületet felfedezni nem lehet. Nem emlékszünk hogy vezuvianus kitörés veszedelme erte volna mostanában városunkat, de azért az új kaszárnyát mégis csak úgy a földmehéből kellett a minap kiásni, mint Pompájit. A törvénytörési palota mellett vívó utcácska kifli alakját az építkezés rendén világért ki nem egyenesítenék, hanem a különben monumentális épületet görbitik hozzá. A vasúti átjáró hidat — Váro-utca tengelye irányában világért sem vezették volna egyenesben keresztül, hanem félre kanyarítva csináltak belőle egy három ágra szülő csodát, derék cigányaink rémületére, kiket visköikkel együtt az élve eltemetés veszedelmének tettek ki. (A jó Dajna Bandit aligha nem ez a rémület vitte a sírba. Aczél ur! ennek a művész cigánynak a halála az ötlekét terhelte).

Félmillió építkezést vittek véghez a vasúti állomásnál; de jobban esett a lelküknek, hogy azt a masként imponáló épületet a város utcáinak tengelyére ferde irányba helyezték. Hujába! így kellett lenni, mert a vasúti sínek ily irányban találtak helyezve.

Azt mosolyogja Aczél Géza ugye hogy hiszen ezek javasrészben nem városi építkezések, Tudom. De tudom azt is, hogy szomorú város az, mely-

nek előjárósága és mindenekfelettsége az ilyen kérdés helyes irányba való megoldására ingerenciát nem képes gyakorolni. Csak hogy a műszaki osztály vezetőjének korteskedés helyett kötelességével kell ám foglalkoznia. Hát a Simonffy-utcai üresen ásitó bérházakhoz, a kétbérház segélyével a város köllő közepén szerencsésen kiformált kutyaszorító sátorhoz; hát a szomorú nevezetességre szert tett Aczél-féle városi árusátrakhoz, a Sesztina-féle zseniális kisajátításhoz; a város köllő közepén a Nyomató, meg a piaccá kinevezett Rakóczi-utca sártengeréhez és lagunáihoz; hát utcáink jelentékeny részének — amit más okos helyen országutakon szoktak használni makadammal, e tisztíthatlan por- és sárfészekkel való ellátásához; hát piacunknak az az minden praktikus bölcseséget kigunyoló elhelyezéséhez, mit szól ön, hogy akinek egy libát, egy kosár cseresznyét, meg egy kenyeret kell vinni, az ezek miatt rohajtja a várost szélében hosszában reggeltől délig, egyik város szélől a másikig. Vagy mit szól ön a városunk főutcáján, utcáhozszat éktelenkedő pércsi sorról, sator sorról és a sátrak tündereiről? Mit szól hatalmas, széles főutcánknak arról az ügyes berendezéséről, hogy kissé forgalmasabb napokon, a lehetetlenségig elszűkített kocsis úton egymást éri a torlódás? Vagy tán inkább arra a porfelhőre akarja irányítani figyelmüket, amelybe városunk tavasz nyíltától őszig burkolózza van és ami a jámbor idegennek aki vasúton érkezik hozzánk, már 3-ik határból szemébe tűnik, s akit bizonyára szórakoztat az a feletti tündés: ugyan mi lehet az a földtől égig érő szűrkeség. Mi lehet? Hát az Aczél Gézáék Debreczene.

Avagy a vízvezetékéről, vagy legálább is az utcák öntözéséről óhajt ön bennünket felvilágosítani, tudomásunkra hozván, hogy nem azért várom a városnak lova egy pár ménesre való, hogy azokkal utcát lehetne rendszeresen öntözetni, sőt inkább azért, hogy ha egyik-másik hivatalnoknak a városon vagy azon kívül akad dolga, menni valója, legyen miből négyet-ötöt összefogni: mert mi is lenne abból, ha Debreczen város hivatalnokai két lovas kocsira ülne fel. Pfuj! ilyet még el is gondolni!

Nem examinálom önt tovább. Végére ugye érhetnék, mert az ön közéleti tevékenysége lajstromának valaki a végét.

Azt azonban mondom, hangsúlyozva mondom, hogy nem ösmerek senkit, akinek kevesebb joga volna a mások dolgaiban piszkálni, mint önnek.

Édes mindnyájoknak pedig tanácsolnám: „Akinek gerenda van a szemében, vessződjék azzal s ne a más

szemében keresse a szálkát”. „Ne sepergessen a más háza előtt senki, holott saját háza előtt garmadával áll a szemét”. „Kinek a háza fedele üveg-ből van, ne dobálózzék kövel, mert legelőször a saját háza fedelét üti be.”

Ime ezek, ezek azok az emberek, kik az egyház mai kormányzatát bírálni, kárhoztatni merik.

Ezek, kik között nincs csak egy is, kinek rendben volna a szénája. Valóban nagyfokú cinizmus kell hozzá, hogy az aki tudja, érzi, hogy nyakig uszik a saját feladatának meg nem felelés bűnében: ki merészellen állani a piacra, hogy megvádolja az igaz munkást, semmi másból, mint neki heccelt politikai vak gyűlölködésből. Tamadjak ádazon és következetesen az egyháznak azt a kormányzatát, mely a háta mögött álló 17 évben több alkotást végzett, mint végeztek mások 100 év alatt. Tamad annak a Dégenfeld Józsefnek tábora, lekötöztelt hada, akinek 17 évi kormányzati eredménye a rombolás.

Felemelt fővel, önérzettel utasítja bizonyára vissza az egyház kormánya a csufot vallott támadást, melynek méltatlansága a czafolatot nem tűrő tenyek egész láncolatával van ad oculos demonstrálva.

Mikor azonban a támadást így visszaverjük s nem engedjük meg s nem fogjuk tűrni, hogy bárki fia is ezen egyházban külön egyházat alkosson, hogy egyházunk egységét, függetlenségét, autonómiáját érinthesse, vagy csak elhomályosíthassa is, hogy akármiféle politikának indokából a sikerdus alkotásokat felrobbanthassa, az egyházat a pártpolitika melegágyá tesse, azon pártpolitikáéva, mely a tönk útjára vitte Dégenfeld igazgatásának 17 éve alatt városunkat: akkor ebből távolról sem az következik, mintha ez az egyház eddigi diadalmas haladásának, fejlődésének útján megállani, a fejlődést befejezettek tartani akarná.

A természetben stagnálást semmi sem tűr. A stagnálás a hanyatlás kezdete. Az egyházkormányzat ezéltudatos karavanként halad s haladni fog útján ezután is. A nesz nem habóritja, sem egyenes utjáról el nem ereli. Mert hogy ezen az úton, ebben az irányban haladjon a jövőben is, ahoz megadja neki a jogot a mult, a fényes sikerek bön gazdag mult. Bünt követne el, ha erről az utról egy pillanatra is letérne, vagy magát jogosulatlan aspiránsok által leszoríttatni engedné. Aki hitét igaznak ösméri, az amellet tartozik megállani, vagy védelmében elesni, mert az igaz meggyőződésért vívott csatából paizssal, vagy paizson lehet csak megtérni.

És ebben a haladásban, az egy-

82767
52507
80757

ház és egyházi élet fejlesztésének érdekében a keresztyéni igaz munkájában szívesen lát maga mellett minden igaz szívvel közeledőt,

Jöjjön hát aki jönni akar! jöjjön ig a szívvel és nem a támadásnak és nem a gyűlölködésnek fegyverével.

Irtam Debreczenben 1902. február havában,

Az „izr. magyar irodalmi társaság” felolvasó estélye.

Az egységes magyar nemzeti ideal eszméjét nagy sikerrel valósítja meg az „izr. magyar irod. tsag.”.

Ezen ideálnak a vidéken való terjesztését is tuzte ki ezul e társaság, s legelső felolvasó estélyét Debreczenben, mint a legmagyarabb vidéki városban tegnap f. hó 9-én tartotta meg a „kereskedő társulat” disztermében Zsufolásig megtelt a nagyterem, olyaunyra, hogy a felolvasás kezdete előtt m r felórával nem lehetett a teremben helyet kapni.

Az elért erkölcsi siker oroszlanrésze a rendező bizottság agilis elnökét Dr. Popper Mór illeti, ki 6 órakor nyitotta meg a felolvasó estélyt. Vázolta a társaság célját, melynek feladata a zsidó hitélet és erkölcsi felfogás minden reszet a tudományos buvarlat fényében edes hazánk zengzetes nyelvén megvilágítani, első sorban a zsidó vallásu magyarok között minél szélesebb mederben ösmertessé és ez által közkeletivé tenni. Felitani a több mint ötezerhatszáz éves héber irodalom gyöngyét nemzeti nyelvünkön és így ezeket a nemzeti köztudatba átívte, ez által a magyar irodalom és közművelődés gyarapodását előmozdítani, mert a hitélet fejlesztése és a vallásosság apolása közben minket mindég a magyar nemzetiegyeség idealja vezet, melyet akkép határozhatni meg: „mindent magyarul és mindent a magyarsággert”. Azután bemutatta a társaság kiküldöttéit felkerte őket a felolvasás megtartására.

Az érezes hangon elmondott remek megnyitó beszédet általános zugó helyeslés és eljenzés követte, mely után

Dr. Perls Armin a pécsiek aranyzáju főabbija tartott remek értekezést Juda Haleviről, a zsidó Petófiről, kinek még eltűnése is teljesen hasonló a Petófiéhoz, s kiről felolvasó azt hiszi, hogy úgy tűnt el, mint Ihes proféta. A felolvasásnak nemcsak belső értéke, hanem remek magyar nyelvezete és előadása is a hallgatóságra nagy hatást gyakorolt, s tetszésének a felolvasás közben és utána is tapsviharban adott kifejezést.

Utána Roboz Andor ismert író és költő fővárosi tanár aratot zajos tetszést három költeményének felolvasásával. „Vz igazi bójt (ford. Jezsaiás után), „Egy pillanat” és az „Éu fiacskám” címü költemények költői fordulatokban gazdag, színes nyelvezete s eszmei tartalma frappans hatást idézett elő.

Majd Szabolcsi Miksa az „Egyenlőség” e derék és missiót teljesítő szépirodalmi felekezeti lap szerkesztője bilincselte le a közönség figyelmét mindvégig érdekes felolvasásával. Felolvasása jellemzésére ideiktaljuk annak végső passusát:

Jegyezzük meg tehát jól: a gomárat azon a nyelven irtak, illetve a viták és tanítások, melyeket a gomarában összegyűjtöttek, annak az országnak a nyelvén foly-

tak, melyben akkor a zsidók éltek. Zsidó mű a gomára? — A legzsidóbb, a mit valaha produkáltak. Nos, ez a specifikus zsidó mű respektálta az ország nyelvét. Tanuljanak a gomáratól, — s itt azokhoz szölok, a kik itt nincsenek — és ahol még nem történt, vigyek be, testvéreink, a hazai nyelvet a zsidó hitéletbe. Van olyan szent nyelv nekünk a magyar, mint a babiloniai zsidóknak a babiloniai nyelv. Babilonia soh sem vált annyira a zsidók hazájává, mint Magyarország minékünk. Legyen azért ne csak szívünk és érzésünk magyar, hanem a nyelvünk is, és legyen a magyar nyelv a mi nyelvünk nem csak az utcán és nem csak az üzletben, hanem az legyen a családi körben, az iskolában, a község hazában, a szószéken is. Legyen magyar minden gondolatunk, minden vágyunk, minden álmunk. Mert jó zsidók, istennek tetsző emberek csak úgy vagyunk, ha szívünk is csak magyarul dobog.

Végül Pásztor Mihály a „Pesti Napló” ügyes tollu munkatársu olvasta fel igen szép értekezést a „Szól a kakas már” kezdetü zsidó magyar dal történetéről, melyet meg a profán daloktól visszariadó hívek is enekelni szoktak multságokon éjfelután, mikor a jókedv csapong.

Zajos tetszés és taps követte ezen előadást is, s 8 óra volt már, midőn az estély véget ért, s a közönség emelkedett hangulatban távozott.

A felolvasás után a vendégek tiszteletére nagyszabásu bankett volt a Frohner vendéglőben, melynek termét zsufolásig megtöltötte a díszes közönség.

Az első toasztot Reichmann Armin kirk. elnök mondta azizr. magyar irodalmi társaságra s annak elnökére Dr. Weinmann Fülöp-re. — Utána Dr. Popper Mór beszédében a társaság eszméinek felviragzására üritette poharát és éltette annak buzgó előharczóit. Különösen ki kell emelnünk Dr. Perls, minden ízében magyaros remek nyelvezetü felkőszöntőjét, amellyel valósággal elbűvölte a hallgatóságot. A debreczeni magyar zsidóságra üritette poharát. — Utána Roboz Andor poétikus beszédében a debreczeni hölgyekre mondott ügyes felkőszöntőt.

Tartalmas felkőszöntőket mondtak Dr. Szabolcsi Miksa Pásztor Mihály Dr. Szántó, Dr. Fehér és Dr. Kardos. Stern Jozsef szép felkőszöntőben éltette, a gyengékedése miatt távol volt Krausz Vilmost, a Debreczeniek tudós főabbiját.

Fénypontja volt a bankettnek az asztaliadás, melyet ft. Dr. Perls Armin oly elbűvölő remek magyaros beszéd körtében tartott meg, hogy a hallgatóságot valósággal könnyekig meghatotta.

A társaság emelkedett hangulatban a késő éjjeli órákig együtt maradt.

Rákóczi Ferencz a jezsuitákról.

II.

Jezsuiták bünlajstroma.

Másodszor: Sokkal veszélyesebb ennél a szerzeteseknek azon különös magaviselete melylyel az államban államot képezve, saját érdekeiket az országéinak elébe teszik s felebbvalót csak akkor ismernek el, ha érdekeiknek alá tudja magát vetni. Az ilyeneket aztán: tanaikat belejük csepegtetve, elkábitják, min en nemes érzelmekből kivetkőztetik, teljesen kormányo-hatóvá teszik; ha megszeliülnek a lelkiiskimeret zablájánál fogva tetszés szerint vezetik, ha ellenállanak, a népnél gyűlöletessé teszik

őket, elárulják, üldözik egész az orgyilkosságig (amint ez Franciaországban történt), mérényleteiket karhozatos teológiai tételeikkel támogatva, sőt szentesítve. Eképp az államot odáig viszik, hogy ez. tanult ifjúság hiányában, alkalmas vezetőktől megfosztva, külső s belső razkódításokat kenytelen tűrni; s magukat az uralkodó hazákat is romlásba viszik, mint a szomszéd ausztria hazát a Ferdinándok ideje óta, amikor oda befurakodtak, vészhozó, oktanlan vagy rozszakaratu tanácsaikkal meggyöngíték azt, míg az okatoikusok fejedelmének hatalma — mert böles miniszterek tanácsaival élhetnek — az egyház s birodalom rovására naponként gyarapodik.

A törvényekkel mit sem törődnek, mindenben saját javukat tolvá előtérbe; sőt ők diktálnak törvényt a hatóságoknak. Teremtényeiket a közhivatalokba betolják, hogy pártjuknak hatalmas támaszokat alkossanak. A köztársaságot egyenetlenségek zsákmányava teszik, hogy a zavarosban halászhasanak. Az államot játéktárgyául tekintik, s a külföldhöz szítva félelemletesnek vagy szolgalataikat neki felajánlva, hatalmuknak tartják. Hogy különös példát hozunk fel, levéltárunkból a Kolonics bibornok fele Commissio neoacquistika által minden eredeti okiratot titkon szentségtörőleg megsemmisíteni, s hogy a legfelső felebbezési fórumot is elzárják előlük: a magyarországi fundációk könyveit a vatikáni levéltárból eltávolítani, s így az ország javadalmait s jogait maguknál zár alatt tartani nem atallottak. Általában pedig minden dologban, legyen az jelentéktelen vagy nagy, nyilvános vagy magánérdekü, hivatalnau beavatkoznak: a házakba s családi szentélyekbe, gyóntatás, tanítás, látogatás ürügye alatt behatolnak, az ország belállapotát kikémlelik, s Isten nagyobb dicsőségének örve alatt titkos levelezésben nem ritkán az elenségnék elárvalva, az országokat külső beháboruk lángjába borítják: s midőn annak elfojtására a honfiak verüket áldozzák, ők maguk ártatlan s közönyös nézőkként viselik magukat. Bent a hazában senkiiránt hűséggel nem viseltetnek, csak magukhoz. Kint Kinában az egy Istent és Confuciuszt, Tirolban s a birodalomban a császár, s a francziákat s bajorokat imádják.

SZINHÁZ.

Műsor:

Kedden: „A” bérletben Hamlet.

Szerdán: „B” bérletben Tiszturak a zárdában.

Csütörtökön: „C” bérletben A páholy.

Pénteken: „A” bérletben Katalin.

Szombaton: „C” bérletben márczius 15-én 1848. melyet egy alkaltni próza előz meg.

Vasárnap: délután A zsidó honvéd, este az „Isteunó.”

Vendég szereplés.

(Sötér Izabella fellépte)

Komjáthy mintha feledtetni akarná a közönséggel a mult hiányait, igyekszik, hogy legalább az utolsó évben elégitse ki s pótolja helyre azt, amit az előző években a közönséggel szemben elmulasztott. Ugy tűnik fel, mintha jó, talán a legszebb emléket akana hátrahagyni s most az utolsó évben (mindent elkövet, hogy ez sikerüljön is neki. Egyik ujdonság a másikat éri, a vendégszereplések is napirenden vannak, szóval megizelteti a közönséggel az edes czukrot a annyit ad be belőle, hogy a

utóze okvetlen megmarad. Ezt azonban nem rójuk fel terhére, sőt ellenkezőleg a közönséggel együtt mi is azt mondjuk: így kellett volna ezt tenni igazgató ur évek előtt is!

Tegnap vasárnap este ismét egy vendégművész lépett fel. Sötér Izabella, a m. kir. opera tagja, a Magyar Színháznak éveken át volt tagja Sulamithban lépett fel. A vendégművész körutat tesz jelenleg Magyarországon s így jutott Debreczenbe is. Fellelése már azért is vonzerővel bírt, mert a Magyar Színházban ő játszotta annak idején nagy sikerrel Sulamitot több ízben. A színház háromnegyedrészben megis telt, mindenki kíváncsi volt milyen lesz hát Sötér Sulamitja. Az összehasonlítástól tartózkodva, — merttagadhatatlan elődje, Bódi Ella nehezen feledeheti a közönséggel az ő kiváló Sulamithját, — Sötér megerdemelte azt érdeklődést s azt a meleg óvációt, melyben része volt.

Hangja szép erőteljes, a legiskolázottabbak közé tartozik, azonban azt a benyomást keltette, hogy kissé tompa hiányzik abból a nemes erez, a csengés. Különböző tegnap fellelése utána nem mondhatunk végleges véleményt, annál inkább, mert tegnap nagyon is kímélte hangját; úgy látszik ma estére tartogatja, a Czigánybaróban, hol minden esetre nagyobb szükség van a teljes hangnyagra. Ami játékát illeti, annak előismerettel adozunk. Sulamitot annyi közvetlenséggel, olyan érzéssel aligha játsza jobban bárki is. Drámai hév van játékában, voltak tegnap olyan gyönyörű erőteljes, mely érzéssel megjátszott jelenetei, hogy nyit színen kapott tapsot. A közönség általában rokonszenvesen fogadta s felvonas végeken több ízben hívták meg a vasfüggöny elé is. Az ifjuság pedig egy díszes élővirág koszorúval lepte meg.

Ami az előadást illeti, arról nagy előismerettel nem nyilatkozhatunk. Értjük ezt különösen az összejátékra. Nem volt eléggé összetanulva az eperett s ez bizony nagyon is meglátszott. Két szereplőről emlékszünk meg meg, kik a vendégművész mellett gyönyörködtettek a közönséget.

Egyik Érczkövy Károly Absolon személyesítője, kinek diadalestélye volt, a másik F. Kállay Lujza, ki eddigi sikereit ismét gyarapította egy babérlevéllel. Ő nekik is kijutott a vastapsból. A vendégművész ma este a Czigánybaró Saffiját játsza. (I. j.)

NAPI HIREK.

„Liga”

írója a mai közleménnyel befejezte rendkívüli érdeklődést keltett cikksorozata első periódusát, melyben a debreczeni református egyház elleni támadással foglalkozott. Birjuk ígéretét, hogy közelebb megkezdi második cikksorozatát, melynek tárgya lesz, a collegium szellemi és anyagi igazgatásának, a szellemi munkások munkálkodásának részletes, kimerítő; mindent felölelő ismertetése.

Kósa Barna halála

Ferfirora derekán lepte meg öt orszava a halál, megtámadva súlyos kórral gyönge szervezetét. Bizonyára sokan ismerték Kósa Barnát, aki jeles tehetséggel kezdte meg pályáját s mint politikai író és poéta sok szívet alkotott. Hosszu ideig volt lapunknak a „Debreczennek” szerkesztője, majd városi szolgálatba lépett s mint számgyakornok pontosan teljesítette kötelességét.

Néhány évi szolgálata után az egyházhoz ment át, hol haláláig mint számvéző dolgozott. Egész életében munkás ember volt sok ambícióval. Dolgozott, fáradozott mindaddig, míg betegsége nem kezdte elterjedt örölni. Ahová életsorsa helyezte, ott megfelelt kötelességének. Mostanában visszavonult a társadalmi élettől s csak családjának és hivatalának élt. A debreczeni újságírók volt kollegájuk iránt nemcsak azzal áldoznak emlékeztetének, hogy temetésén testületileg megjelennek, hanem koszorút is helyeztek ravatalára e felirattal: **A debreczeni újságírók — Kósa Barnának.** — Legyen nyugalma eszöndes és virrasszon korán felhantolt sírjánál az emlékezés.

Kósa Barnával az aczeltől egy derek, becsületes katonája, a függetlenségi eszmék kipróbált harciosa hunyt el, a református egyház számvézője szombat éjjel rövid haláltusa után meghalt. Mint Debreczen című politikai napilap szerkesztője jelentős szerepet játszott a közéletben. Lendülettel tartalmas cikkeit, különösen szenvedélyes hangú, de igazságos bírálati tettek ismertté nevé. Szegény ember volt világeletemben. Mint újságírónak pedig sohasem volt rózsás a helyzete. De becsületes szegénységét tisztelte mindenki, s rokonszenven hódolt működésének az egész város. A hosszas küzdelem azonban kifárasztotta a nagyon talentumos embert, letette a tollat, s visszavonult az újságírástól. Ezelőtt öt évvel egyházi számvézőnek választották meg, azóta már inkább a muzsának hódolt. Hangulatos szép verseket közölt a fővárosi és helyi lapokban, a melyek nagy és erős lelki harcra, forrongó érzésekről tettek tanubizonyítást. Most már a lantja is elnémult örökre. Halálát feleségén kívül családja és rokonsága gyászolja. Temetése ma déltán fel háromker lesz a Vigkedvő-Mihály utcai 14. számú gyászháztól.

Gyászborult családja a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki: A legmelyebb fájdalommal tudatjuk áldott emlékü férjemnek, fiának, testvérünknek, sógorunknak, Kósa Barna ev. ref. egyházi számvézőnek, elele 42-ik, boldog házasság 15 ik évében f. hó 8-án este fél 7 órakor hosszas betegség után bekövetkezett elhunytát. A drága halott porreszei f. hó 10-en hétfőn d. u. 1/3 órakor, előbb a Vigkedvő Mihály-utca 14. sz. alatti lakásán, majd a Nagytemplomban tartandó rövid szertartás után, a Hatvan-utcai sírkertben örök nyugalomra helyeztetni, mely szertartásra a boldogultnak tisztársait, barátait ösmerőseit tiszteltel meghívjuk. Debreczen, 1902. márcz. 9. Özv. Kósa Barnáné szül. Szigethy Vass Ilona mint feleség. Özv. Kósa Danielné, szül. Papp Juliánna mint anya. Kósa Ede, Kósa Etelka és férje Szabó Zsigmond mint testverek, és sógor gyermekeikkel. Szigethy Dr. Vass Antal és neje Kugler Margit gyermekeikkel. Szigethy Vass Géza és neje Janka Vilma. Szigethy Vass Szeréna és férje Berznay István. Szigethy Vass György, mint sógorok.

A Torna és Kerékpáros egyesület házi versenye.

Mint előre látható volt, fényesen sikerült a torna és kerékpáros egyesület versenye. Jóval a verseny kezdete előtt gyülekezett a közönség, melynek sorában ott láttuk Komlóssy Arthur, Roncsik Lajos, Vecsey, Király Gyula, Dóczy, Sinka Sándor igazgató urat és városunk sok más előkelőségét. Minden hely el volt foglalva. A verseny buzogány gyakorlattal kezdődött,

melyet Tóth Mihály művezerő tanított be. Ezután következett a hölgyecsapat felvonulása és botgyakorlata. Gyönyörű látvány volt, mikor a 30 tagból álló csapat kék matrózgalléros krémszín tornaruhában remek szabadossággal végezte a felvonulást s utána a nők számára összeállított gyakorlatot. A közönség el volt ragadtatva a pompás látványtól, a melyet Debreczen városa még eddig nem lát tt. Búske főtartással, ringó járással, mint a régi szép görög világ amazonjai lépdelték aztán megiepo biztonsággal végezték a gyakorlatokat s járták el énekző mellett a füzértáncot. Bár az egész Debreczen intelligens közönsége ott lehetett volna, hogy látta és megérthette volna, mily végtelen fontossága kérdés a nők életében is a testi épség kérdése. Azok az egészségtől viruló arcok, hajlékony mozdulatok a legcsökönyösebb kételkedőt is meggyőzték volna arról, hogy vétkezik az a szülő, aki leánygyermekének testi épséget is ugyanoly figyelemmel nem kíséri, mint a fiukét. A betanítás érdeme Mayer Margit urhölgyé, a ki a figyelmes vezetőségtől szép virágcsokrot kapott elismerés fejében a szabados vezetésért. Különben a csapat minden tagja kapott egy-egy csokrot a sok tapson és eljenzésen kívül, a miben minden mutatvány után részük volt. Ezután jöttek a versenyek, melyeknek egyes számai szinten nagy elismeréssel fogadta a közönség, kivált a szépen sikerült szergyakorlatokat. Győztesek: Nyujton első Dr. Csürös Ferencz, II. Bonczos László Korlátlan I. Forberger Béla, II. Dr. Csürös Ferencz. Súlyemelésben I. Kolozsvári Mihály, II. Bonczos László. Magas ugrásban I. Csürös Gyula, II. Nagy Lajos. Végül Laszgalner előök mondott köszönetet a közönségnek megjelenéséért s különösen a hölgyközönség figyelmét hívta föl a nők tornázásának rendkívüli fontosságára.

Eljegyzés.

A debreczeni előkelő társaság egyik szép, fenkölt lelkű tagját, Király Ilonkát, néhai dr. Király Ferencz volt orsz. képviselő, kamarai titkár gazdag műveltségű leányát eljegyezte Hegedüs László budapesti festőművész. Amennyire sajnálják Király Ilonka távozását Debreczenből, ép oly őszinte, igaz szívből kíván mindenki neki örökké tartó boldogságot.

A „Függetlenségi Kör” közgyűlése.

Folyó hó 9 én déltán 3 órakor tartotta a helybeli „Függetlenségi Kör” évi rendes közgyűlést Csapó-utcai helyiségében. A tagok igen szép számmal jelentek meg úgy, hogy midőn B. Nagy János elnök lelkes szavakkal megnyitotta, zsufolásig volt a nagy terem érdeklődőkkel. Az elnöki megnyitó után dr. Kocsár Gabor titkár olvasta fel az egyes bizottságok jelentéseit, melyekből kiemeljük a következőket: az elmúlt évben a kör összes bevétele: 8400 korona 42 fillér, kiadása pedig 5903 korona 14 fillér volt, így készpénz maradvány 2497 kor. 28 fillér. A „Ház alap” vagyona 2612 korona 20 fillér. Az ingóságok értéke: 3213 korona 58 fillér. A könyvtár 802 önálló műből áll s 4163 kor, 74 fillér értéket képvisel. Így a kör összes vagyona: 9864 korona 60 fillér. A tagok száma 500. A felolvasott jelentések öröndetes tudomásul vétele után pénztárnok, könyvtárnok és körgazdának a szükséges felmentvényt megadta a közgyűlés, egyszersmind buzgó és lelkiismeretes működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Ugyancsak köszönetet s elismerést szavazott a közgyűlés — dr. Fejér Ferencz indítványára — a kör érdemekben megöszült

82761
95501
83751

elnökének, B. Nagy Jánosnak azon önzetlen faradhatatlan buzgalomért, melylyel a kör ügyeit évtizedek óta vezeti. Számvizsgálóul dr. Király Péter, Komlóssy Imre és Nagy Lajos választották. A könyvtár fejlesztésére a 200 koronát jelen évre is megszávták a közgyűlés. A „Ház-alap“ gyarapítására a múlt évi készpénz maradvány 10%-át fordítják. Végre elhatározták, hogy a téli bál helyett, egy tavaszi táncmulatságot rendeznek s a márczius 15-ki ünnepélyen testületileg fognak megjelenni. Több kisebb fontosságú indítvány letárgyalása után a „Szózat“ hangjai mellett ért véget a közgyűlés.

Halálozás.

Simon Miklós rendőrkapitány súlyos vesztés érte. Édes anyja Özvegy Simon Györgyné született Percz Erzsébet asszony életének 72-ik évében folyó hó 8-kán hosszas és kínos szenvedés után elhunyt. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 10-kén délután 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a Széchenyi-utcai 3-ik számú gyászháznál tartandó rövid ima után, a Czegléd-utcai temetőben örök nyugalomra helyezteteni.

A Kereskedő ifjak

márczius 15-iki ünnepélye kerék. társulat (Akadémia) dísztermében fog lefolyni, mely alkalomra dr. Bakonyi Samu orsz. gyűlési képviselő alkalmi felolvasással fog közreműködni. A fényes műsort már a napokban közölni fogjuk, melyre tisztelettel hívjuk fel szíves figyelmét a nagyérdemű közönségnek. Az ünnepély után társas összejövetel az Angol királynő összes helyiségeiben, esetleg táncz.

Némethi Lajos halála.

Az ev. ref. egyház nagy halottját Némethy Lajost szombaton délután helyezték örök nyugalomra óriási részvét mellett. Az egész város és a vidék intelligenciája jelen volt a gyászszertartáson. Az elhunytat a gyászháztól a nagytemplomba vitték, hol már három órakor ültig volt hely. A kántus éneke után Biky Karoly szathmári esperes lépett a szószékre és gyönyörű beszédben méltattv az elhunyt kiváló nagy érdemeit. Ezután kikoztak a koszorúkkal megrakott kodorsót és feltették a gyászkocsira s az öt hater ezer főnyi közönség megindult a Kossuth utcai temető felé. Künn a temetőben Szele György bákonszegi lelkész bucsuztatta el megható szavakkal az elhunytat, majd még a főiskolai kántus s a tanító képezdészek énekeltek s leeresztették a koporsót a család sírjába, hol most már örök álmot alussza a nagy férfiú.

A pemetefü czukorkák ügye.

A pemetefü czukorka ügyében hozott marasztaló ítélet ellen beadott felterjesztést holnap egész terjedelmében közöljük. Feleket egy helyi lap tendenciozus számai készítik erre, mert sérelmesnek találják, hogy közigazgatási ítélet nyilvánosság elé meg a kézbesítés előtt hozassék. Ez ügyben tudomásunk szerint fegyelmi feljelentést is tesznek

Az Abeles-intézet szinielőadása.

Óriási közönséget gyűjtött a Margit-fürdő dísztermébe tegnap este az a díszes műsor, melyet az Abeles intézet, városueknak ezen kiváló polgári iskolája állított össze. Feltétlen dicséret illeti a vezetőséget azért, hogy csaknem minden programszáma hazafias és magyaros szellemű volt. A növendékek közül szavalási képességeivel, tünt ki Rózsa Ilona, aki különben 3-4

programszámban is szerepelt, mindenütt sikerrel. Szépen szavalt Milítzer Ilona, preczisen czimbalmozott Berger Ilona, csinos tehetséget tüntet fel Klein Ilona is. Az elő képek csoportjában legkedvesebb megjelenésű Pintér Lilike volt. Szépen hegedült Papp Mariska s általában az összes zeneszámok sikerültek. Nekünk mégis legjobban tetszett a Pintér Lilike kitünő zongorajátéka, mely nem hiába képezte a műsor végső számát, de vele is emelkedett az ünnepegy zenei részének nivója oly magas latra, mely már nem a dilettánsok, hanem a kész tehetségek birodalmába esik. Műsor után reggelig tartó táncz volt.

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara Piacz-utca 69. számú új bérházának helyiségében tartja meg nagy érdeklődéssel várt közgyűlését, a következő tárgysorozattal: Elnöki megnyitó, A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata, melylyel a folyó évi kamarai költségelőirányzat jóváhagyatott. Ugyanazon miniszter ur leirata az 1900. évi kamarai zárszámadások és a nyugdíjalap számadásainak jóváhagyása tárgyában. A kamarai titkári állásra beérkezett pályázati kérvények elbírálására kiküldött kandidáló bizottság jelentése, ajánlvá s ezt követőleg a közgyűlés által a titkár megválasztása. A közgyűlési meghívó kibocsátása után netán beérkezett ügyek előterjesztése. Netaláni indítványok.

A gazdasági egyesület közgyűlése.

A debreczeni gazdasági egyesület tegnap délelőtt tartotta meg a város háza nagytermében rendes évi közgyűlését. A közgyűlés főtárgyát a tisztújítás és a jövőre megállapítandó program képezte. Miután Rickl Antal alelnök megnyitotta a gyűlést Rácz Lajos titkár olvasta fel az évi jelentést, amit tudomásul vettek. — Majd ismet Rickl emelkedett szószékre és a titkár nevében bejelentette lemondásukat. V á c z y János elnök megrongált egészségére való tekintettel kijelenti, hogy lemondását semmi körülmények között nem vonja vissza. Az elnök lemondását sajnálattal vették tudomásul. Az elnöki állásra így az eddigi alelnököt Rickl Antalt választották meg, alelnökké szótöbbséggel Banyai István birtokost, titkárrá Rácz Lajost. A választmányból hiányzó három tag helyett Simics Istvánt, Baiogh Mihályt és Slidi Emilt választották meg.

Köszönetnyilvánítás.

Szepesi G. özvegye a következő köszönetnyilvánítást küldte hozzánk: „A fájdalom első perceiben nem találó szavakat azon őszinte részvét megköszönésére, amely megboldogult ferjem végtisztességénél mindazok részéről nyilvánult, a kiket életében mindig igaz barátaiul tisztelt és szeretett. Halámat és köszönetemet nyilvánítom első sorban az „István“-gözmalom társulat melyen tisztelt igazgatóságának azon nemes tettéért, hogy felejtethetetlen ferjem temetéséről gondoskodott, továbbá a gözmalom igen tisztelt hivatalnokai karának és munkásainak, a debreczeni iparos körnek, 48-49-es jó öreg honvéd bajtársainak, akiknek szent ügyét mindenkor igaz hazafisággal szolgálta volt hivataltársainak és végre mindazoknak, a kik e súlyos csapás fölött érte t fájdalommalban osztoztak és megjelenésük által azt enyhíteni és nekem vigaszt nyújtani kegyesek voltak. Legmélyebb tisztelettel Özv. Szepessy Gusztávné.“

Elhunyt kereskedő.

Részvétell értesülünk, hogy Goldstein Márkus nagykereskedő kétheti betegség után

ma reggel 10 órakor egy budapesti szanatóriumban meghalt. Családját már tegnap este hívták táviratilag a beteghez, kik ma reggel utaztak fel, de alighogy elindultak, jött az értesítés, hogy meghalt. Halálhíre általános részvétet kelt.

Modernül berendezett kalapos műhelyemet

ajánlom a m. tisztelt közönség b. figyelmébe, hol is minden e szakmába vágó cikkek elkészítését elvállalja; valamint férfi, női és gyermek kalapok átalakítását a legjobb kivitelben jutányos árak mellett eszközli **Békés Lajos ari divat üzlete Debreczen főpiacz 44. Dr. Ujfalussy-ház.**

A Korona Takaré- és Hitelszövetkezet

1902. évi január hó 1-én megnyitotta a 2-ik évtársulatát. Ezen új évtársulatra a beiratkozások a szövetkezet Piacz utca 6. szám alatti helyiségében eszközölhetők. Minden törzsbetét után hetenként 1 korona fizetendő. Az intézet elnöyei: törzsbetétet 6 százalékos jövedelmeznek, kötelező hetibefizetésekkel előmozdítja a takarékoságot és hogy minden törzsbetét után 200-260 korona kölcsön igényelhető. Kölcsönök adatként, kezesség mellett betáblázásra és biztosítékul elfogadható értékekre. Az első évtársulatba beiratkozott 742 tag, heti 3572 korona befizetéssel. A befizetett tőke 163048 korona. A szövetkezetbe ez idő szerint még mulasztási illeték nélkül lehet belépni.

H. Böszörményben.

főtér, Takács házban e hó 8-án nyílik meg a **Dreher-féle sörcsarnok**, mely előre láthatólag egy régi hiányt pótló üzlet lesz Böszörményben. Az e czélra ujonnan épült helyiségeket **Márkus Sándor** jónévű, törekvő fiatal vendéglős a mai kor igényeinek megfelelőleg rendezte be és a acetelin világítással látja el. Az oda kiránduló közönség figyelmébe ajánljuk Márkus vendéglőjét, mint a hol, mindenkor a legjobb ételek és italok kaphatók.

Árulás II-ik Rákóczi Ferencz emléke ellen.

Tekintetes szerkesztő ur!

A Rákóczi sírjának meg nem koszoruzásából eredt hírlapi polémiahoz kénytelen vagyok ismételtlen hozzászólni, mert ez a vita oly mederben kezd folyni, amelyből az az alapos gyanu keletkezett, hogy a megtamadott dalgyleti elnökség kitünő strategiai ügyes flankenbewegonokkal oly tere szeretnék a harcot vinni, ahol a centrum az oldalszárnyak védelme alatt nyugodtan maradhatna, vagy legalább is bántatlanul elinalhatna.

Tudni való, hogy a „Debreczeni Dalgylet“ vezetőségét a Rákóczi és Guyon sírjai ellen elkövetett hazaárulás miatt támadták meg; az elnökség uszályhordozói ekkor azzal az éppen nem észszerű mentegedzéssel álltak elő, hogy Konstantinápolyban koszorut kapni nem lehet és hogy koszoruzásra nem is volt idejük, majd pedig azon lovagoltak, hogy ők a megkoszoruzásra nem is voltak felhatalmazva, amidőn pedig azt tapasztalták, hogy állításukat pontról-pontra megczafolták, Debreczen város közönsége pedig mentegedzéseiknek fel nem ült; akkor azon téves hitben, hogy az ellenük intézett támadás kezdeményezője Cziffer ur, vehemens dühvel, neki estek: hogy hát Cziffer ur az elnökséget a koszoruzás elmaradása miatt gorombán megtámadta, de aztán belatta hibáját s visszajövet Márk Endre urtól bocsánatot kért stb. stb. Ezen állítólagos bocsánatkérésről aztán nyi-

latkozatokat közöltek, egyik hírlapi cikkek a másikat érte, míg az alatt a vádbeli cselekmény tényálladékanak bolygatása abban maradt s az első sorban megtamadott elnökség nyugodtan szüresöli kavóját.

De hat miközünk nekünk ahoz, hogy Cziffer ur mily modorban vonta felelősségre az elnökség hazafiatlan viselkedését? s mit törődünk mi azzal, hogy Cziffer ur kért e bocsánatot, vagy sem? Ez lehet az elnökségnek igen fontos személyi ügye, de mi ránk nem tartozik s a hazafiatlanság vádjának érdemi elbírálására befolyása nincs.

Miért csinálnak hat ebből oly nagy hűhót? miért fujják el ezt a dolgot annyira?

En megmondom, miért?

Azért, hogy a felvert portól ne lássuk, a nagy farmatól ne halljuk azt, amit oly nagyon szeretnénk eltussolni; azért, hogy ily módon a felvetett kérdés megoldása elodáztassék s aztán lehetőleg feledesbe is menjen.

Itt eszibe jutja az az anekdot, amidőn az egyszeri diák a neki ejjeli szállást adó házigazdának, családi viszonyait illető két kérdésere mindig csak azt felelte, hogy köszönöm nem vagyok ehhez, míg a harmadik ilyenmő kérdésre azt válaszolta, hogy ha már annyira tetszik kinalni, hat csak eszem egy keveset.

Epp így vagyunk most ezzel a koszoruzási historiával. A vádoltak mindenről beszélnek csak arról nem, amiről kéllene, mindenre adnak választ, csak arra nem, a mit kerdenek; a Rakóczy és Guyon sirjainak negligálása által elkövetett hazafiatlan viselkedésből keletkezett nemzeti kérdésből személyes ügyet csinálnak, — s mindezt azért, hogy az alatt könnyen sebezhető oldaluk vedve maradjon.

Azokban mielőtt tovább mennénk, időzünk egy kisse a személyes kérdésnél.

Ez a hydra már a vita elején akkor kísértett, amidőn Cziffer ur vádpontjainak megezafofására több tekintélyes egyent soroltak fel s aztán oda vetették, hogy azok szava bizonyosan er avarit, mint a Cziffer uré. Hat ez a csipős megjegyzés minék volt?

Az ily módon előterbe helyezett urak s Cziffer ur Debreczen fia; a város közönsége egyaránt jól ismeri mindegyiköket, szavuknak súlyát tehát megérelm is tudja; azt tehát hogy az ő hitelök nagyobb-e, mint Cziffer uré, ne ök mondják, hanem a városi közönség s a bíralatot es ítelet hozattal is erre bízzas. De meg nagyon szegény a bizonyításnak az a módja, amidőn valaki arra kénytelen hivatkozni, hogy ő bizonyosan van olyan szavahihető, mint az a másik. Az ilyen nagyhangu pózolás egy két rövidlátót talán megéveszthet, de a többség nyit szemü, józan s felévezetni nem lehet.

Es ez a személyeskedés teljes mérvüvé lett az által, hogy Cziffer urnak a koszoruzási ügyben való szereplését gorombának minősítettek s aztán úgy tüntették fel a dolgot, hogy Cziffer ur később maga is megbánta heveskedését es Mark Endre urtól bocsánatot kért, amidőn pedig ezt Cziffer ur tanukra hivatkozva megezafofata, akkor nyilatkozat után nyilatkozatot közöltek.

El kell ismernem azt, hogy azok az urak, akik az elnökség mellett ez uttal sikra szálltak, jobb ügyhöz méltó buzgóságot tanúsítottak, s ha nemesebb dologban tennék Kemény Janoshoz a szentimrei hőshöz hasonlítani öket, míg így csak azt mondhatom, hogy tisztelet, becsület az önfelaldozért de ily esunyaságokban én mégsem tartanám oda mas helyett a háttamat.

Aztán meg ne feledjük, hogy Debreczen város közönsége a személyi összekötetések s az érdekközösségek legkisebb szá-

laít is ismeri s így nagyon jól ismeri a cselekvés színterére lépett személyek tetteinek legelrejtettebb rugóit is.

Akik tehát magokat az elnökségért felaldozták, meddő dolgot miveltek; és pedig első sorban azért, mert mi reánk nézve toutingal, hogy Cziffer ur mily modort tanúsított Konstantinápolyban; ő ottani szent sirjaink megkoszoruzását sürgette akkor s minden esetre hazafias érzületének adott kifejezést, amidőn ezt tette, bármily alakban történt legyen is az. Ezt a nyilatkozatot aláírt urak s az elnökség által is igazolva latnuk jól esik s epp ezért aztán az a kérdés se igen bánt minket, hogy Cziffer ur a ratukmált heves szavakért kért e bocsánatot, vagy sem?

Másodsorban pedig teljesen hiába valónak bizonyult önfelaldozásuk azért is, mert ezen kérdésben sokkal tisztább a lát határunk, semhogy azt bárki is elhomályosítsana. De hisz ez a dolog természetéből önkényt következik. Ugyanis a Konstantinápolyból hazatért dalardisták itthon elszeledvén a városban, kiki elmondta ismerőinek az eleményeket. Hogy a koszoruzás elmaradását, Cziffer ur fellépését s az elnökségnek eljárását mindenki tárgyalta, az gondolható. Egyik csak titkon, szűkebb körben, a másik már kevesebbe tartózkodón, míg sokan nyiltan, a nagy közönség előtt. Így ment aztán ez az egész dolog már akkor négy év előtt a köztudatba. Kár tehát e felett kardokodni, mert a nagy többség nem felejt s igen jól tudja, hogy e dologban mihez tartsa magát.

De bocsánatkérés lehetőségét megezafofja az elnökségnek Cziffer urral szemben tanúsított viselkedése, megezafofja ezen dalardistanak, — aki az egylet érdekeiben teljesített buzgó es önzetlen szolgálatait csak nem regiben is kitüntetéssel jutalmaztatott, — ezen régi tagnak az egyietből való kiüldözése is, mert ha — felteve, de meg nem engedve — Cziffer ur a temetőben elkövetett esetleges sértegetéseért bocsánatot kért volna, akkor ő ez által teljes elégtetelt nyújtott volna, ami e személyi affér befejezést jelentette volna; de mert a harag tovább is tartott s fokozottabb arányokban jelentkezett, ebből a nemes gondolkozásu ember azt következteti, hogy bocsánat nem keretett; mert ha a bocsánat keres megtörtént, akkor Cziffer ur üldözése a boszu vagy oly fokát tetelezi fel, mely egyáltalán nem lehet hízegő.

Azonban, mint mondam, az elfogulatlan olvasó nagyon jól tudja, mit veljen e dologról s kár az időt fecsérelni a feletti hadakozással hogy Cziffer ur megköveite Mark Endre urat vagy sem, valaminthogy feleslegesnek es célt tévesztettnek tartók minden olyan mozzanatot, mely az olvasó közönség figyelmenek lekötésére, elterelésére irányulna: ne fesszeggünk hat a mellék körülményeket, ne toljuk ezeket előterbe s ne csináljunk ezekből országos dolgokat, hanem foglalkozzunk a főkérdéssel s azért leghelyesebben cselekszünk, ha egy vargabéttel visszakerülünk a már négy év előtt emelt azon vádra, hogy hat rakóczy es Guyon sirjai miért is nem koszoruztattak meg?

Ezen lap f. hó 3 iki számában már ismerttetem azon védművek gyengeséget, melyek mögé a „Debreczeni Dalegylet” elnöksége bujt; ezek ismétlésébe tehát nem bocsátkozom s ha röviden mégis fel fogom említeni, azt csakis könnyebb megértetésem czéljából teendem; de epp azért, hogy teljesen tárgyalagos legyek, az ügy miben állását kénytelen leszek néhány szóval elmondani.

A „Debreczeni Dalegylet” 1898. évben kirándulást tett Konstantinápolyba azon be-

vallott czéllal, hogy a görög török háboru sebesültjei javára hangversenyt rendezzen.

Konstantinápolyból hazatérve, az elnökség ezen kirándulásból emlékiratot adott ki, amelyben elmondja Konstantinápolyban való több napi időzésük eleményeit többek közt Rakóczy es Guyon sirjaihoz történt záradoklásukat is, egyben pedig tudatja Magyarország közönségevel, miként a nemzet ezen két martirjának künn porladozó tetemei iránt akként fejezte ki honfiúi hódolatát, hogy ott hazafias es gyászdalokat énekelt es hogy sirjaikat megkoszoruzta.

Az egyleti elnökség ezen beszámolója akkor nyomban rectifikálva lett s az állítattott, hogy a szent sírok megkoszoruzása nemcsak hogy nem történt meg, de az készakarva, roszt akaraból maradt el, amennyiben az elnökség még akkor sem tette azt meg, a midőn arra két izben is, — még pedig a kirándulásban részt vett pártoló tagoktól nyert információk szerint határozottan ugyan, de udvarias hangon — figyelmeztetve lett.

A dalegylet vezetősége akkor nem reagált ezen czáfofatra s ezen nyilvános megezafofásra négy évig nem is hederített; es csak most, amidőn a súlyos vád ismétleten dobattik szemé közé, csak most kezd mentegedődni.

Kifogásaik oly legből kapottak voltak, hogy azokat igazi értékre leszállítani könnyü szerrel lehetett, de a következmények tanúsága szerint ök maguk is csakhamar beláttak ezen első meglepetés szütle kapkodásban előrantott mehetség tarthatatlan voltat, mert az óta szörnyen övakodnak azokat megismételni. Vagy is ök maguk is kezdik belatni azon állítások hiabavalóságát, hogy Konstantinápolyban nem tudat koszorut szerezni s ezzel beismerik azt is, hogy egy kis asarat mellett nagyjaink sirjai koszoruzatlanul nem maradtak volna.

De hat akkor mi oka lehetett annak, hogy nem cselekedték meg azt, amit pedig oly könnyü szerrel megtehettek volna?

Talan hiabavalóságnak, talán hazafiatlanságnak tartottak?

Dehogy! Hiszen hazaérkeztük után első dolguk volt azt kürtölni, hogy szabadságharczaink ezen két hősenek emléke iránti kegyeletüket akként rották le, hogy sirjaikat megkoszoruzták!

Hátha ök ezzel dicsekedtek, akkor be is ismerik, hogy a koszoruzást dicsekes hazafias dolognak tartották, de egyuttal azt is igazolták, hogy azért siettek ily áhírok kel elamítani az ország közönségét, mert attól féltek, hogy az ellenkező megtudása után ki fognak kapni!

De hisz akkor azt is tudták, hogy Rakóczy es Guyon sirjainak megkoszoruzása köteleességük volt?

Igen is, tudták. Az által, hogy dicsekedésükkel minket elamítani törekedtek, önkénytelenül elarulták azt, hogy tudatával bírtak köteleesség mulasztásuknak, elárulták azt, hogy hazafiatlan viselkedésük tudatos volt. Igen is! Ök tudták azt, hogy az igazi magyar hazafias érzület köteleességüké tette a szent sírok megkoszoruzását, ök tudták azt, hogy Magyarországnak Rakóczy iránti kegyelele ily hódolatnyilvánítást tőlük megkövetelt!

Es ök még sem tették!

Nem tették, bár oly könnyen megtehették volna!

De hát mi oka lehetett a dalegylet elnökségének arra, hogy Rakóczy es Guyon emléket így megyalázza?

Ezt én nem tudom, erre én nem tudok feleletet adni.

De az összes hírlapi cikkekben rejlő szimptomákból következtetve, azon véleményben vagyok, hogy az egyleti elnökségnek oly

82761
95501
83151

titkos okai lehettek, melyeket félve rejteget a kutató szem elől: az ezen ügyben tanúsított érzékenység, a Cziffler ural szemben constatálható kéréletlenség mind azt bizonyítja, hogy ez a kérdés az elnökség sajnó sebé s aki azt bolygatja, az fájdalmas részlet érinti.

Ezen titkolt okot Debreczen város közönsége kutatja. Az elnökség tehát a további zaklatástól menti meg magát, ha ezt feltárja.

Áljon ki tehát nyílt sisakkal a porondra s számoljon be vele, hogy Rákóczi és Guyon táborok sírjait miért nem koszoruzta meg?

Ha elfogadható mentsége van, hát megnyugszunk benne s emberi gyarlóságunk tudjuk be, de ha bűnös ok vezérelte, akkor jól teszi, ha eleve is levonja a maga számára a következtetést s leszállva azon magaslatról, melyre érdemtelenül helyeztetett, elnöki állását az egylet rendelkezésére boesátja.

Igazolására vonatkozólag azonban óva intem, ne egy ismét oly mentségekkel álljon elő, amelyeket egy iskolás gyermek is megdönthet, mert a közönség figyel, elámitani nem lehet s ha megkíséreltetnék, itélete a különben is nagyon terhelő adatok súlya alatt kéréletlenség.

Gn.

II-dik Rákóczi Ferencz története.

A magyar nép számára írta: **Ifjabb Móricz Pál**
(Lipót császár nagy kegyelme.)

Az osztrák történetírók nagyok nevezik Lipót császárt, aki oly vérebekeztetett Magyarországra, mint Karoffa is. Főabornok volt, de inkább illett volna hőerők mesterének, gyujtogatok gyilkos rablók apitányának. Eperjesen meszárszékét szervezett. Hanem Karaffa vágó jószág helyett — Magyarország színe javát gyilkolta pusztította ezen az eperjést meszárszéken. Válogatott, kegyetlen kizsákolással gyilkolta az elsőket, kiknek bűnök az volt, hogy magyaroknak születtek, magyarságukat nem tagadták meg soha. Vagyonukra is ácsingozott az aranypaszományos rablókapitány. Magyar vérben fürdött. Rablott aranynyal tömte a zsebet. Dragonyos katonái a népet hóhérolták . . . Ilyen volt nagy Lipót császár egyik belső bizalmas embere, a másik jeles meg Kolionits bibornok volt, aki a magyarságot előbb koldusbotra akarta juttatni, aztán papistava keresztelni, hogy végül az elnyavalyásodott nemzetre az osztrák plundrát is feladhassa.

Ilyen embernek tanácsát hallgatta nagy Lipót császár, aki Thökölinét, a két Rákóczi gyermeket fegyveresekkel kísértette bécsi komor rezidenciájába. Eképp mutatott nagy kegyelmét irántok. Elszakította egymástól a szerető családot. Anyjokat, egy apáca zárdába záratta. A tizenkét éves Ferenczet Csehországba vitette. Ott a jezsuiták növelték, Juliánka a bécsi orsolyaszüzek kolostorában zárattott el. Ő így legalább anyjával Bécsbe maradt. Noha egymástól külön zárva, de legalább egy város, a gyűlölt osztrák főváros levegőjét szivhattak.

Most már nemcsak a bujdosó kuruczkirály, hanem hőselkü felesége, szép Zrínyi Ilona nagyszony is elveszített mindent, amit és akit csak szeretett. Rabságban hervadt gyenge lilomszép orcája. Így ismerjétek meg emberek a Lipót császár nagy kegyelmét. A két Rákóczi gyermeket feltéte-

rül kiszolgáltatta a magyarfaló, a kapzsi Kolionics bibornoknak. A fejedelmi Rákóczi vagyon teljhatalmu gondozójává ugyan őt nevezte ki E biboros osztrák ember gyámkodott az árvák fölött.

— Folyt. köv. —

Nyilttér.

Foulard selyem

legválasztékosabb színnyalatokban, elérhetetlen választékban, ugyancsak fekete, fehér és színes selyem, jótállással. Közvetlen eladás magán személyeknek, egyes ruhákra szükséges mennyiség, bérmentesen, vámköltség nélkül házhoz szállítva. Elismerő levelek ezerszámba. Minták azonnal. Sveicba 25 fl. levélb. kell. (2)

Union selyemszövőgyár

Adolf Grieder & Cie Zürich (Schweicz.)

kir. udv. szállítók.

A Gazda és Kertészkedő közönség

szíves figyelmébe ajánlom új üzlethelyiségemben **Kossuth-utca 7.** ujonnan felszerelt és tetemesen megbővített

Magkereskedésemet

Nagy raktár mindennemű gazdasági magvakban, mint arankamentes franczia, olasz és magyar luczerna, quedinburgi répamagvak, takarmány fűmagvak, pászit magvak, konyhakerti és virágmagvak.

Teljesen friss 1901. évi termés. 1902. évi vetésre szánva.

Kontsek Géza

magkereskedésében.

Debreczen, Kossuth utca 7.

Nagyerdei fürdő és vizgyógytelep.

A nagyerdei ásványfürdőkben

orvosi utasítás és felügyelet

mellett készítettnek:

MÓR VASLÁP fürdők kettős kádban, ára 1 frt 50 kr., kiváló gyógyhatással különféle nőibajoknál.

VAS JÓDOS-FENYŐ fürdők, ára 1 frt, vérszegénység, ideges, gyengén fejlett gyermekeknek, **BÓRBAJOKNÁL.** **SÓS** fürdők, ára 80 kr., különösen NŐI betegeknek.

KÉNES ISZAP ÉV fürdők. Ára 1 frt; csusz rheuma, ideghülekéknél, — valamint **FOGYASZTÓ KURÁNAK**, orvosi massage.

Gyógyfürdő jegyek csak a pénztárnál kaphatók.

A fürdőbérlek.

175—1902. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 385/8—1901. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Debreczeni első pénztár részére Dalmy József és Orosz László debreczeni lakosoktól 170 kor. tőke, ennek 1900. évi aug. hó 10-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 99 kor. 32 fl. perköltség erejéig, 1900. évi nov. hó 13-án bíróilag lefoglalt és 610 kor. becült butorok és egyéb ingóságok **1902. évi márc. hó 18-án d. e. 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Grosz László Hatvan-u. 4. sz. a. lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1902. febr. 22-én.

Bódogh Zsigmond,

bírói kiküldött.

Allamilag ólomzárolt kiváló minőségű **ARANKAMENTES**

LUCZERNA MAGOT

ARANKAMENTES

lőhere magot,

megbízható **QUEDLINBURGI** termelőtől beszerzett

valódi **Oberndorfi** sárga

„ **Mammuth** vörös óriás és

„ **Olajbogyó** alakú aransárga

répamagvakat.

Legnehezebb faju **ANGOL PERJÉT**, valamint friss termésű

konyhakerti és virágmagvakat

— jutányos árban ajánl —

GERÉBY FÜLÖP UTÓDAI cég

DEBRECZEN.

Vidéki megbízásokat a legpontosabban eszközünk.

Ügyvédeknek alkalmas iroda helyiség kiadó a Dreher sörcsarnok feletti emeleti helyiségben. Értekezhetni ugyanott a kereskedő ifjak társulata eljárójánál.

Kínálat. Könyvelést, levelezést elvállal, hivatalok és hatóságoknál peres és perenkívüli ügyekben szükséges információk szerzése, adása és szorgalmazása, okmányok megszerzése tárgyában tetszés szerinti díjazásért, továbbá utazással kapcsolatos ügyekben költségek megtérítése mellett 4 kor. napidijért eljár **Bródy Henrik** kir. tvszéki ny. irodaigazgató Debreczenben Széchenyi u. 25. 2226—902.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy az állam vasuti pályatest melletti I. II. III. IV. sz. farraktári helyek — esetleg más raktári, vagy konyhakertészeti célra is, az úgynevezett „Rabkert“ 1½ hold föld az 1902 év márczius hó 12 napján d. e. 9 órakor a városház nagy tanácstermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe kiadni fognak.

Az árverelni szándékozók a feltételeket a számvevőségnel a hivatalos órák alatt megtekinthetik, árveréskor pedig tartoznak a kikialtási ár 10%-át készpénzben vagy megfelelő óvadék képes értékpapírban az árverelő bizottság kezéhez bántapénzül letenni.

Debreczen 1902. márcz. 3.

A városi tanács.

Witt Adolf

uri divat, kalap és cipőáru üzlete

Debreczen, Piacz-utca 19 sz.

a Tisza paloiával szemben.

Ajánlja dusan felszerelt raktarát női, férfi és gyermek cipő, kalap, fehérenemű és egyéb uri divat cikkekben

a legolcsóbb árban.

Női kesztyűk minden színben párja 82 kr.

Olcso bevasárlási forrás!

Pásztor Gyula és Társa

vas, szerszám és rézárú kereskedése.

DEBRECZEN, Csapó-utca, Bank-ház.

A nagyközönség szives figyelmét van szívesen felhívni vas, acél és rézárú kereskedésünkre Debreczen, Csapó-utca elején.

Gazdasági eszközök: Láncos (Sack) ekereszek és kézi szerszámok. Vasboronák, láncok. Angol gépszij és gépfelszerelések.

Háztartási cikkek: Takarék-tűzhelyek, edények, solingeni evőeszközök, ollók és zseb-kések. Épület és butor vasalások. Műszerek minden kézműves számára merékelt árak mellett.

Épületi vasgerendák és falkötő vasak szerint, külön ajánlat.

Vadászati kellekek: Vadászfegyverek, revolverek és töltények, ugyszinte mindenféle hozzávaló felszerelések igen jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltenek

Felhívás anyag szállításra!

A „Debreczeni szőlő- és bortermező szövetkezet“ ez évi anyag szükségletét biztosítani óhajtván, felhívja az érdekelteket, hogy **Rézgálicz, Jate fonal, Kénpör, Mész, Kátrány, Fagyapot, Kék uszó kenőcs, Kénlap, Faggyu gyertya, 3 csillagos Fiumei petróleum hordóban, Kristály szóda és varró spárgára** teendő zárt ajánlataikat a Debreczeni szőlő- és bortermező szövetkezet üzleti bizottságának czimezve f. hó 15-ig a szövetkezet irodájában Simonffy-utca 2 sz. a. beadni sziveskedjenek, hol bővebb felvilágosítás is nyerhető.

Debreczen, 1902. márcz. 8.

a Debreczeni szőlő- és bortermező szövetkezet üzleti bizottsága.

A legjobb és legmegbízhatóbb

gazdasági és kerti magvakat

szállít

Komlóssy Lajos

(előbb Szabó Zsigmond)

magkereskedése

Debreczen, Piacz- Hatvan-u. sarok.

Árjegyzéket és mintákat kívánatra térmentve küld.

Adler és Mezey

üveg és porcellán üzletében

már nagymennyiségű árúk érkeztek meg, minek következtében teljesen berendezett raktárt tartunk Porcellán, Üveg és diszműárukban. Tavaszai idényre legjutányosabb árak mellett ajánljuk **Kerri golyó, Preparált Palma** és a még raktáron lévő **függőlámpáinkat**.

Művészies kivitelben **fényképnagyításokat** még eddig nem létezett olcsó áron elvállalunk. Képkoretéket saját találmányu illesztő gépünkön legszebb kivitelben készítenek.

Remek **keretléc** mintáink, valamint a fenti cikkek szép kiviteléről és főképp azok szolid áráiról a n. é. közönség szives meggyőződését saját érdekükben remélik és vagyunk

ADLER és MEZEY.

Tanulót elfogadunk

Gyomorbajban szenvedőknek!

Mindazoknak kik meghülés, vagy a gyomor túlterheléséből, hiányos, nehezen emésztendő, nagyon meleg vagy nagyon hideg ételek élvezésétől, esetleg rendetlen életmód által gyomorbajt, mint

gyomorkatarrhust, gyomorgöresőt, gyomorfájdalmakat, nehéz emésztést, vagy elnyálkásodást

kaptak, itt ajánlunk egy jó háziszert, melynek bámulatos jóhatása már évek óta kipróbálva van. Ez az úgynevezett

Hubert Ulrich-féle gyógyfűbor.

Ezen gyógybor kiváló gyógyhatásának bizonyult gyökerekből és jóborból készül. erősíti és élénkíti az emésztőszervezetét az embernek. E gyógybor megszünteti az emésztési zavarokat és elősegíti a vér egészséges ujjaképződését.

E gyógybor alkalmas időben használva, már csirájában elfojtja a gyomorbajt. Ez okból nem szabadna késni ennek használatával. A fejfájás, felbűffögés, felvívódás, gyomorgöres, rosszullet, hányás, melyek az idült gyomorbajosoknál a leghevesebben fellépnek, gyakran már az első ivás után eltűnnek.

Székrekedések és ennek kellemetlen következményei, mint szorongás, kolika, fájdalom, szivdobogás, álmatlanság, valamint májvérzések a lépdegatok és aranyér fájdalmak, e gyógybor által megszüntetnek. Az emésztetlenséget megszünteti és eltávolítja a gyomorból az alkalmatlan anyagokat.

Sovány, halvány arc, vérszegénység, gyengeség

rendes következményei a rossz emésztésnek, továbbá a hiányos vérképződés és beteges állapot a májban. Étvágytalanságnál kapcsolatban ideges lehangoltság és kedvetlenség, valamint a gyakori fejfájás és álmatlan éjszakák miatt sokan tönkrementek már.

A gyógybor a már elgyengült életerőnek új tápot ad. E szer fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálást, élénkíti az anyagcsere és vérképződést, az izgatott idegeket megnyugtatja és új életkedvet ad. — Számos elismerő és köszönő irat bizonyítja ezt.

A gyógyfűbor üvegekben kapható 1 frt 50 kr-ért a debreczeni gyógyszerárakban. Kapható továbbá: Bagamér, N.-Léta, Derecske Vámos-Péres, Hosszu-Pályi, Konyár, Sámson, Szoboszló, Kaba, Földes, Nadudvar, B.-Ujváros, H.-Böszörmény, Hadház, Balkány, Érmihályfalva, Székelyhid, Diószeg, P.-Ladány, Egyek, Csege, T.-Polgár, H.-Nánás, Ujfehértó, H.-Dorog, B.-Szt.-Mihály, Bököny, Ny.-Adony, Ábrány, Pocsaj, Kis-Marja, B.-Ujfalva, B.-Torda, N.-Rábé, N.-Bajom, Karczag-Nyiregyháza, N.-Kálló, Kálló-Sergén, Mária-Pócs, Nyir-Bátor, Ny.-Bogád, N.-Écsed, Szaniszló, N.-Károly, Tasnád, Csány, Margitta, Szalárd, Bihar-Csatár, Püspöki, Alsó-Keresztes, Körös-Tarján, B.-Böszörmény, Zsáka, Fűzes-Gyarmat, Dé-maványa, Szeghalom, Csökmő, Vésztő, Okány, Zsadány, Nagy-Szalonta, Nagy-várad, valamint Ausztria és Magyarország összes gyógyszerárakban.

A debreczeni gyógyszereszek bárhova készsággal küldenek 3 vagy több üveg gyógyfűbort, eredeti árakban.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Kérjünk mindég

Hubert Ulrich-féle gyógyfűbort.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

82761
82761
82761